

Kommenterad dagordning för rådet för allmänna frågor och yttre förbindelser den
26 maj 2008

RÅDET FÖR YTTRE FÖRBINDELSER

Gemensam session för utrikes- och försvarsministrar

1. ESFP

a) utkast till rådsslutsatser (*samma text som Utrikesministrarnas dp 9*)

Diskussions- och beslutspunkt

Under denna dagordningspunkt, som kommer att behandlas under den gemensamma sessionen mellan utrikes- och försvarsministrar, förväntas rådet anta ett samlat dokument med slutsatser om diverse aktuella frågor relaterade till den europeiska säkerhets- och försvarspolitikerna (ESFP). Slutsatserna förutses välkomna arbetet som har gjorts för att utveckla ESFP under det senaste halvåret och bekräfta unionens fortsatta engagemang för de pågående och planerade ESFP-insatserna. Slutsatserna behandlar såväl civila som militära aspekter av samarbetet. Utöver aktuella insatser behandlas bl.a. frågor rörande förmågeutveckling och samarbete med andra organisationer.

En del av innehållet i slutsatserna relaterar till de punkter som behandlas under försvarsministrarnas session samt under utrikes- och försvarsministrarnas gemensamma session. För närmare information om detta, se kommentar under respektive dagordningspunkt.

Trots att frågan är en B-punkt förväntas i praktiken ingen diskussion vid GAERC.

Regeringen välkomnar slutsatserna och vill särskilt betona vikten av förstärkt civil-militärt samarbete. Såväl civila som militära förmågor behöver utvecklas med sikte på framtida behov. Vidare är nära samordning mellan krishanteringsinstrument och långsiktigt utvecklingssamarbete av allt större betydelse. Regeringen vill också understryka vikten av att utveckla och förbättra samarbetet med andra aktörer, som FN, NATO och Afrikanska Unionen.

b) Afghanistan

Ordf har aviserat diskussion om Afghanistan under den gemensamma sessionen för utrikes- och försvarsministrar men inte angivit inriktning. I avvaktan på ytterligare information förmodar vi att rådet under denna punkt behandlar det tyska förslaget att fördubbla numerären i EU:s polisinsats i Afghanistan, EUPOL. Regeringen anser att en ökning av numerären vore ett bra sätt att öka insatsens effekt och ge större tyngd åt EUPOL bland de internationella aktörerna på polisområdet. Innan EUPOL ev utökas är det mycket viktigt att insatsens administrativa kapacitet stärks och effektiviseras.

c) Barn i väpnade konflikter

ORDF har aviserat att barn i väpnad konflikt kommer att diskuteras under lunchen. Inga närmare uppgifter har givits, men det mest troliga är att diskussionen kommer att röra den avstämningslista (checklist) EU har för att integrera skydd av barn i väpnad konflikt i ESFP-missioner och -insatser.

För att följa upp avstämningslistan har frågor om genomförandet av densamma skickats ut till medlemsstater, rådssekretariatet, KOM ESFP-missioner och EUSR. Resultatet av översynen blev positivt – de flesta kände till listan och barn i väpnad konflikt ingick oftast som en del i missionens MR-perspektiv. Trots detta menade MS att det fanns ett behov av att uppdatera och förstärka delar av avstämningslistan, vilket också gjorts. Den reviderade listan innebär förbättrad återrapportering och förbättrad information om barn i väpnad konflikt.

Regeringen välkomnar den reviderade avstämningslistan. Barn i väpnad konflikt är en prioriterad fråga för Sverige och det är av yttersta vikt att hänsyn tas till barns rättigheter och skydd i såväl planeringsstadiet som under genomförandet av ESFP-missioner och operationer. I EUFOR Tchad tas särskild hänsyn till barn i väpnad konflikt och i EUPOL Kongo finns en speciell rådgivare för barnfrågor framförallt för att möta de problem som finns med barnsoldater.

Försvarsministrarnas session

2. Europeiska försvarsbyrån (EDA)

Diskussions- och beslutspunkt (rådsslutsatser ingår även i det samlade dokumentet med ESFP-slutsatser som antas vid den gemensamma sessionen mellan utrikes- och försvarsministrar).

Den exekutive chefen för den europeiska försvarsbyrån, Alexander Weis, kommer att presentera en rapport om EDA:s verksamhet under det senaste halvåret. Rapporten förväntas bl.a. beröra utvecklingen och genomförandet av ett antal långsiktiga strategier, t.ex. avseende den s.k. Capability Development Plan som bl.a. syftar till att identifiera prioriteringar till MS förmågeutveckling. Rapporten förväntas även beröra specifika projekt inom EDA:s ram, bl.a. vad gäller arbetet med att förbättra tillgängligheten av helikoptrar till ESFP-insatser. Rådet förväntas notera rapporten. Vid GAERC väntas Weis även betona EDA:s mervärde samt vikten av stöd från deltagande medlemsstater i EDA:s arbete.

Rådet förväntas även anta slutsatser om EDA:s verksamhet (ingår i det samlade dokumentet med ESFP-slutsatser och antas under den gemensamma sessionen mellan utrikes- och försvarsministrar). I slutsatserna förväntas rådet notera de framsteg som EDA har gjort avseende att utveckla och implementera olika strategier och projekt, bl.a. vad gäller utvecklingen av Capability Development Plan samt utvecklingen av en europeisk strategi för försvarsforskning och teknologi. I slutsatserna förväntas rådet även notera de beslut som avses tas vid EDA:s styrelsemöte i försvarsministerformat, vilket genomförs i marginalen av GAERC.

Regeringen stödjer EDA:s verksamhet och anser att EDA:s spelar en viktig roll i utvecklingen av militära kapaciteter inom EU, vilket i sin tur stärker EU:s samlade

förmåga att hantera kriser. Regeringen kan ställa sig bakom chefen EDA:s rapport till rådet samt slutsatserna om EDA.

3. ESFP-insatser

Diskussionspunkten (rådslutsatser ingår i det samlade dokumentet med ESFP-slutsatser som antas vid den gemensamma sessionen mellan utrikes- och försvarsministrar).

Under denna punkt förväntas diskussion om EU:s militära insats Operation Althea i Bosnien Hercegovina (BiH) samt om EU:s insatser i Afrika, d.v.s. EU:s militära insats i Tchad/Centralafrikanska Republiken, EU:s insats för reformering av försvarssektorn i Demokratiska Republiken Kongo, EUSEC RD Congo, samt EU:s insats för säkerhetssektorreform i Guinea Bissau.

Vad gäller Operation Althea förväntas Operationsbefälhavaren, General McColl, ge en lägesrapport gällande insatsen. Diskussionen vid GAERC kommer sannolikt att behandla läget på marken i BiH, eventuellt i relation till händelseutvecklingen i Kosovo. Rådet förväntas anta slutsatser som upprepar att EU, som en del av Unionens totala engagemang i BiH, kommer att behålla en militär närvaro i landet så länge detta är nödvändigt. Rådet förväntas även välkomna styrkans positiva bidrag till säkerhet i BiH samt understryka vikten av samstämmighet i EU:s samlade agerande i BiH.

Regeringen ser positivt på att säkerhetsutvecklingen i BiH har medgett en reducering av den militära närvaron. Regeringen stödjer en successivt ökad roll för de civila delarna av EU:s krishantering och en gradvis övergång till ett helt civilt engagemang. En väl fungerande övergång mellan ett militärt och ett civilt engagemang är en viktig förutsättning för att det internationella samfundet ska lyckas i BiH.

Vad gäller EU:s militära insats i Tchad och Centralafrikanska Republiken förväntas Operationsbefälhavaren, General Nash, att ge en lägesrapport om insatsen. SG/HR Solana förväntas även rapportera från sin resa till regionen. Diskussionerna vid GAERC kommer sannolikt att beröra läget på marken, kvarstående resursbrister samt de halvtidsöversyner som förväntas presenteras inom EU och FN, vilka förväntas beröra former för fortsatt internationellt engagemang efter EUFOR:s mandat löpt ut. Rådet förväntas anta slutsatser som upprepar EU:s engagemang att genom EUFOR Tchad/RCA bidra till genomförandet av säkerhetsrådsresolution 1778. Slutsatserna väntas tydliggöra att förhandlingar pågår med tredje land som visat intresse att bidra till insatsen. Rådet förväntas uttrycka oro över de regionala konsekvenserna av beväpnade grupper försök att störta den Tchadiska regeringen. Rådet väntas även uppmana länderna i regionen att förbättra sitt samarbete.

Regeringen är angelägen att kvarstående resursbrister åtgärdas så att EUFOR:s möjligheter att lösa sina uppgifter på ett effektivt sätt inte påverkas i negativ riktning. Regeringen välkomnar härvidlag att förhandlingar pågår med tredje land. Regeringen stödjer ett långsiktigt och brett internationellt engagemang i Tchad, CAR och Sudan.

Rörande EU:s insats för försvarsreform i DR Kongo, EUSEC, så kommer sannolikt chefen för insatsen, överste Sido, att ge en uppdatering av läget på marken och återrapportera om insatsens verksamhet. I slutsatserna förväntas rådet betona nödvändigheten av reformering av säkerhetssektorn för att uppnå bestående stabilitet i

DRK och i detta sammanhang understryka vikten av arbetet som genomförs av EU:s insatser i DRK. Vidare förväntas rådet uttala stöd för pågående ansträngningar att åter få igång DDR-processen (som syftar till nedrustning, demobilisering och återintegrering).

Regeringen har ett grundläggande intresse av att aktivt bidra till att minska det humanitära lidandet och förebygga en större väpnad konflikt i DRK. Regeringen har därför ett stort intresse av att EU:s insatser i DRK blir framgångsrika. EU:s insats EUSEC samt övriga insatser för säkerhetssektorreform i DRK bidrar aktivt till att skapa en demokratisk och väl fungerade säkerhets- och försvarssektor. Regeringen anser att det är mycket angeläget med ett aktivt kongolesiskt ägarskap i processen.

Vad gäller EU:s insats för säkerhetssektorreform i Guinea Bissau kommer sannolikt chefen för insatsen avge en lägesrapport avseende förberedelserna för insatsen som beräknas vara helt igång från maj 2008. Inga längre diskussioner förväntas. Slutsatser förväntas ingå i ESFP-slutsatserna, men har ännu inte presenterats.

Regeringen anser att insatsen i Guinea Bissau utgör en viktig möjlighet för EU att utveckla sitt SSR-engagemang inom ESFP. Sverige kommer att bidra till insatsen med en expert från Statens räddningsverk.

4. Militära förmågor

Diskussionspunkt (rådsslutsatser ingår i det samlade dokumentet med ESFP-slutsatser som antas vid den gemensamma sessionen mellan utrikes- och försvarsministrar).

Under denna punkt har ordförandeskapet aviserat att diskussioner kommer att föras kring EU:s stridsgrupper (EU Battle Groups), framförallt avseende konceptet som reglerar stridsgruppernas användningsområde (antogs 2004).

Dokumentet med ESFP-slutsatser innehåller breda slutsatser rörande utvecklingen av militära förmågor och endast en begränsad del av slutsatserna rör EU:s stridsgrupper och snabbinsatsförmåga. Bland annat förväntas rådet välkomna de framsteg som gjorts i den militära förmågeutvecklingsprocessen, men samtidigt uppmana medlemsstaterna att vidta nödvändiga åtgärder för att ta itu med identifierade förmågebrister. Vad gäller EU:s stridsgrupper förväntas rådet bland annat välkomna att medlemsstaterna har anmält efterfrågade stridsgruppspaket fram till den första halvan av 2011, men samtidigt uppmana MS att anmäla ytterligare bidrag för att fylla den lucka som finns andra halvan av 2010.

Regeringen anser att EU:s stridsgrupper stärker Unionens samlade förmåga att hantera kriser och att de således utgör en viktig tillgång. Den nordiska stridsgruppen, för vilken Sverige har en ledarroll, står i beredskap fram till den 1 juli 2008. Sverige har även anmält sig som ramverksnation för en stridsgrupp det första halvåret 2011. Regeringen anser att stridsgruppskonceptet utgör ett bra och flexibelt ramverk för stridsgrupperna.

5. Samarbete med strategiska partners

Diskussionspunkt (rådsslutsatser ingår i det samlade dokumentet med ESFP-slutsatser som antas vid den gemensamma sessionen mellan utrikes- och försvarsministrar).

Vid försvarsministrarnas lunch har ordförandeskapet aviserat att diskussionerna kommer att ägnas åt EU:s samarbete med NATO samt FN.

Vad gäller samarbetet mellan EU och NATO kommer tyngdpunkten för diskussionerna vid GAERC sannolikt att ligga vid behovet av förbättrad samordning och samarbete, i synnerhet vad avser insatsområden där båda aktörerna är aktiva, d.v.s. i Kosovo och Afghanistan. Pågående och föreslagna ansträngningar och initiativ för att förbättra samordningen mellan EU och NATO kommer sannolikt att redovisas.

I slutsatserna förväntas rådet välkomna pågående ansträngningar att förbättra samordningen och samarbetet mellan EU och NATO. Rådet förväntas understryka behovet av att fortsatt stärka denna samordning i syfte att förbättra effektiviteten i båda organisationernas insatser. Rådet förväntas även notera det goda samarbete som sker mellan EU och NATO när det kommer till militär förmågeutveckling.

Regeringen anser att ett välfungerande samarbete mellan EU och NATO inom krishantering är viktigt. Behovet av ett förbättrat samarbete är stort och det är viktigt att alla parter anstränger sig för att skapa en mer fruktbar relation. Det är särskilt viktigt att samordning och samarbete mellan EU och NATO fungerar på marken.

Vad gäller relationen mellan EU och FN kan diskussionerna vid GAERC förväntas fokusera på samarbetet inom krishantering, särskilt avseende de insatsområden där EU och FN samverkar, t.ex. Tchad och Centralafrikanska Republiken, Kosovo och Afghanistan.

Rådet förväntas anta slutsatser som betonar vikten av samarbete mellan EU och FN på krishanteringsområdet. Rådet förväntas välkomna det nära samarbete som bedrivs i insatsområden som Tchad/CAR, Kosovo, Afghanistan, DRK och Guinea Bissau. I slutsatserna kommer rådet sannolikt även att välkomna det fortsatta genomförandet av den gemensamma EU-FN deklARATIONEN från 2007.

Regeringen anser att samarbetet mellan EU och FN på krishanteringsområdet är av stor och ökande betydelse. Samverkan är av ömsesidig nytta för båda aktörer. Regeringen anser att insatsen i Tchad/CAR är ett exempel på framgångsrik samverkan. EU och FN bidrar på olika sätt till en bred internationell insats för säkerhet, stabilitet och återuppbyggnad i hela regionen.

I anslutning till GAERC

- EDA styrelsemöte i försvarsministerformat

Europeiska försvarsbyrån (EDA) sammanträder i försvarsministerformat den 26 maj i anslutning till rådets möte.

EDA:s styrelsemöte i försvarsministerformat syftar till att diskutera och fatta beslut kring frågor som är av strategisk och politisk karaktär. Frågorna som behandlas rör förmågeutveckling, försvarsmateriel, försvarsforskning och industri.

Vid styrelsemötet den 26 maj kommer bl.a. en lägesrapport avseende forskningsstrategin att presenteras, EDA kommer att föreslå ett nytt gemensamt investeringsprogram för nya

innovativa teknologier och försvarsministrarna förväntas godkänna Norge som medlem i den s.k. regimen för ökad konkurrens avseende försvarsupphandling.